

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VI kadencja

Druk nr 126

Warszawa, 19 listopada 2007 r.

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. i na podstawie art. 32 ust. 2 regulaminu Sejmu niżej podpisani posłowie wnoszą projekt ustawy:

-o zmianie ustawy - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw.

Do reprezentowania wnioskodawców w pracach nad projektem ustawy upoważniamy pana posła Witolda Gintowt-Dziewałtowskiego.

(-) Romuald Ajchler; (-) Anna Bańkowska; (-) Marek Borowski;
(-) Tomasz Garbowski; (-) Witold Gintowt-Dziewałtowski; (-) Henryk Gołębiowski; (-) Witold Klepacz; (-) Jan Kochanowski; (-) Janusz Krasoń;
(-) Waław Martyniuk; (-) Zbigniew Matuszczak; (-) Jarosław Matwiejuk;
(-) Krzysztof Matyjaszczyk; (-) Stanisława Prządka; (-) Stanisław Rydzoń;
(-) Joanna Senyszyn; (-) Izabella Sierakowska; (-) Jan Widacki.

USTAWA

z dnia 2007 r.

o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw

Art. 1

W ustawie z dnia 16 lipca 1998 r. - Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1547, z późn. zm.) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) art. 64la skreśla się;
- 2) w art. 88:
 - a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W gminach liczących powyżej 20.000 mieszkańców podziału mandatów pomiędzy listy kandydatów dokonuje się proporcjonalnie do łącznej liczby ważnie oddanych głosów odpowiednio na kandydatów danej listy.”;
 - b) skreśla się ust. 3;
 - c) skreśla się ust. 4;
 - d) skreśla się ust. 5;
 - e) w ust. 6 wyrazy „Przepisy ust. 1-5” zastępuje się wyrazami „Przepisy ust. 1-2”;
- 3) w art. 121 ust. 2 pkt 7 skreśla się wyrazy „oraz grup list”;
- 4) art. 123 otrzymuje brzmienie:

„Art. 123

1. W wyborach do rady w gminie liczącej powyżej 20.000 mieszkańców gminna komisja wyborcza, na podstawie zestawienia, o którym mowa w

art. 121, dokonuje podziału mandatów w każdym okręgu wyborczym pomiędzy listy kandydatów w sposób następujący:

- 1) liczbę głosów ważnie oddanych na każdą z list w okręgu wyborczym dzieli się kolejno przez 1; 2; 3; 4; 5 i dalsze kolejne liczby, aż do chwili, gdy z otrzymanych w ten sposób ilorazów da się uszeregować tyle kolejno największych liczb, ile wynosi liczba mandatów do rozdzielania między listy;
- 2) każdej liście przyznaje się tyle mandatów, ile spośród ustalonego w powyższy sposób szeregu ilorazów przypada jej liczb kolejno największych;
2. Jeżeli kilka list uzyskało ilorazy równe ostatniej liczbie z liczb uszeregowanych w podany wyżej sposób, a tych list jest więcej niż mandatów do rozdzielania, pierwszeństwo mają listy w kolejności ogólnej liczby oddanych na nie głosów. Gdyby na dwie lub więcej list oddano równą liczbę głosów, o pierwszeństwie rozstrzyga liczba obwodów głosowania, w których na daną listę oddano większą liczbę głosów. Jeżeli i te liczby byłyby równe, wówczas o pierwszeństwie rozstrzyga losowanie przeprowadzone przez komisję. Tryb przeprowadzenia losowania określa Państwowa Komisja Wyborcza.
3. Mandaty przypadające danej liście kandydatów uzyskują kandydaci w kolejności wynikającej z otrzymanej liczby głosów w ramach listy. Jeżeli równą liczbę głosów uprawniającą do uzyskania mandatu otrzymało dwóch lub więcej kandydatów z danej listy, o wyborze rozstrzyga kolejność umieszczania nazwisk kandydatów na liście.”;

5) w art. 134:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W wyborach do rad powiatów podziału mandatów pomiędzy listy kandydatów dokonuje się proporcjonalnie do łącznej liczby ważnie oddanych głosów odpowiednio na kandydatów danej listy.”;

b) skreśla się ust. 3;

c) skreśla się ust. 4;

d) skreśla się ust. 5;

6) w art. 150 ust. 2 pkt 7 skreśla się wyrazy „oraz grup list”;

7) w art. 151 otrzymuje brzmienie:

„Art. 151

1. W wyborach do rady powiatu komisja wyborcza, na podstawie zestawienia, o którym mowa w art. 150 ust. 2, dokonuje podziału mandatów w każdym

okręgu wyborczym pomiędzy listy kandydatów, o których mowa w art. 134 ust. 2, w sposób następujący:

- 1) liczbę głosów ważnie oddanych na każdą z list w okręgu wyborczym dzieli się kolejno przez 1; 2; 3; 4; 5 i dalsze kolejne liczby, aż do chwili, gdy z otrzymanych w ten sposób ilorazów da się uszeregować tyle kolejno największych liczb, ile wynosi liczba mandatów do rozdzielenia między listy;
- 2) każdej liście przyznaje się tyle mandatów, ile spośród ustalonego w powyższy sposób szeregu ilorazów przypada jej liczb kolejno największych;
2. Jeżeli kilka list uzyskało ilorazy równe ostatniej liczbie z liczb uszeregowanych w podany wyżej sposób, a list tych jest więcej niż mandatów do rozdzielenia, pierwszeństwo mają listy w kolejności ogólnej liczby oddanych na nie głosów. Gdyby na dwie lub więcej list oddano równą liczbę głosów, o pierwszeństwie rozstrzyga liczba obwodów głosowania, w których na daną listę oddano większą liczbę głosów. Jeżeli i te liczby byłyby równe, wówczas o pierwszeństwie rozstrzyga losowanie przeprowadzone przez komisję. Tryb przeprowadzenia losowania określa Państwowa Komisja Wyborcza.
3. Mandaty przypadające każdej liście kandydatów uzyskują kandydaci w kolejności wynikającej z otrzymanej liczby głosów w ramach listy.
4. Jeżeli równą liczbę głosów uprawniającą do uzyskania mandatu otrzymało dwóch lub więcej kandydatów z danej listy, o wyborze rozstrzyga kolejność umieszczenia nazwisk kandydatów na liście.”;

8) w art. 162:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. W wyborach do sejmików województw podziału mandatów pomiędzy listy kandydatów dokonuje się proporcjonalnie do łącznej liczby ważnie oddanych głosów odpowiednio na kandydatów danej listy.”;

b) skreśla się ust. 3;

c) skreśla się ust. 4;

d) skreśla się ust. 5;

9) w art. 176 ust 1 skreśla się wyrazy „oraz grupy list”;

10) w art. 176 ust. 3 pkt 7 skreśla się wyrazy „oraz grup list”;

11) w art. 178:

a) w ust. 1 skreśla się wyrazy „oraz grupy list”;

- b) w ust. 2 pkt 7 skreśla się wyrazy „oraz grup list”;
- c) ust. 3 otrzymuje brzmienie:
- „3. Na podstawie zestawień, o których mowa w ust. 2, wojewódzka komisja wyborcza dokonuje podziału mandatów w każdym okręgu wyborczym pomiędzy listy kandydatów, o których mowa w art. 162 ust. 2, w sposób następujący:”;
- 1) liczbę głosów ważnie oddanych na każdą z list w okręgu wyborczym dzieli się kolejno przez 1; 2; 3; 4; 5 i dalsze kolejne liczby, aż do chwili, gdy z otrzymanych w ten sposób ilorazów da się uszeregować tyle kolejno największych liczb, ile wynosi liczba mandatów do rozdzielenia między listy;
 - 2) każdej liście przyznaje się tyle mandatów, ile spośród ustalonego w powyższy sposób szeregu ilorazów przypada jej liczb kolejno największych.”;
- d) ust. 4 otrzymuje brzmienie:
- „4. Jeżeli kilka list uzyskało ilorazy równe ostatniej liczbie z liczb uszeregowanych w podany wyżej sposób, a list tych jest więcej niż mandatów do rozdzielenia, pierwszeństwo mają listy w kolejności ogólnej liczby oddanych na nie głosów. Gdyby na dwie lub więcej list oddano równą liczbę głosów, o pierwszeństwie rozstrzyga liczba obwodów głosowania, w których na daną listę oddano większą liczbę głosów. Jeżeli i te liczby byłyby równe, wówczas o pierwszeństwie rozstrzyga losowanie przeprowadzone przez komisję. Tryb przeprowadzenia losowania określa Państwowa Komisja Wyborcza.”;
- e) skreśla się ust. 4a.

Art. 2

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

UZASADNIENIE

W dniu 11 września 2006 r., grupa posłów trzech – wówczas opozycyjnych – klubów parlamentarnych: Sojuszu Lewicy Demokratycznej, Platformy Obywatelskiej i Polskiego Stronnictwa Ludowego wystąpiła do Trybunału Konstytucyjnego z wnioskiem o stwierdzenie niezgodności z Konstytucją RP i Europejską Kartą Samorządu Lokalnego, przepisów ustawy z dnia 6 maja 2006 r. o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw.

Wniosek generalnie dotyczył dwu kwestii.

Pierwsza z nich, to uwłaczający przepisom Konstytucji i Regulaminu Sejmu tryb procedowania i uchwalenia ustawy. Trybunał krytycznie ocenił procedurę zastosowaną w toku prac legislacyjnych, nadzwyczajne skrócenie *vacatio legis*, a także przyjmowanie tak istotnych zmian w systemie wyborczym, tuż przed znanym już terminem wyborów do organów samorządów terytorialnych.

Trybunał nie zakwestionował definitywnie przyjętych rozwiązań, uznając wyjątkowe okoliczności skłaniające do pozostawienia bez zmian treści ustawy, ale jednocześnie wprowadził regułę obligującą autorów przyszłych regulacji wyborczych do zachowania co najmniej 6 miesięcznego terminu od dnia wejścia w życie nowych przepisów wyborczych, do dnia wyborów.

Druga kwestia dotyczyła zasadniczej i merytorycznej zmiany umożliwiającej zainteresowanym komitetom wyborczym grupowanie list wyborczych w celu wspólnego udziału w podziale mandatów między listy kandydatów (z wyłączeniem gmin liczących do 20 tys. mieszkańców).

Posłowie wnioskodawcy podnosili, że wprowadzona zmiana doprowadzi do uprzywilejowania podmiotów, które utworzą blok wyborczy. Mało tego, że względu na przepisy głoszące, że przy ustalaniu wyniku głosowania na grupę list uwzględnia się także głosy oddane na komitety, których listy wchodzące w skład grupy nie uzyskały co najmniej 5% ważnie oddanych głosów – będzie miał miejsce spotęgowany efekt deformacji wyniku wyborczego, prowadzący do skumulowanej nadreprezentacji partii cieszących się znacznym poparciem wyborców, tzn. procent mandatów uzyskanych przez dane ugrupowanie znacznie przewyższy procent zdobytych przez nie głosów. Preferencje uzyskiwane przez przystąpienie do grupy, w oczywisty sposób naruszają zasadę równości prawa wyborczego w znaczeniu materialnym – gwarantującą równe znaczenie (równą siłę) głosu każdego wyborcy. Blokowanie zdeformuje ten sposób system ustalania wyników wyborów tak, że dochodzić może do znacznej nadreprezentacji silnego komitetu wyborczego. Jeśli grupę list utworzy podmiot, na który oddana zostanie wyjątkowo duża liczba głosów, z podmiotami na które zagłosuje znikoma (poniżej progu wyborczego) liczba wyborców, wówczas na tą grupę list przypadnie więcej mandatów, niż samodzielnie uzyskałaby najsilniejsza lista kandyda-

tów i w efekcie najsilniejszy z komitetów wyborczych zdobędzie zdecydowanie więcej mandatów niż by to wynikało z realnie oddanej na jego listę liczby głosów. Wprowadzi to także dezorientację wśród wyborców, bo wielokrotnie ich głos oddany na rzecz jednego ugrupowania będzie zaliczany ugrupowaniu, na które nigdy nie zdecydowaliby się zagłosować, a ponadto zdecydowanie podda w wątpliwość sens i potrzebę tworzenia koalicji wyborczych.

Trybunał Konstytucyjny nie zakwestionował przepisów wprowadzonych ustawą ale jednocześnie czworo sędziów zgłosiło swoje zastrzeżenia w zdaniu odrębnym.

Obawy wykładane przy okazji postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym znalazły swoje potwierdzenie w wynikach wyborów w dniu 12 listopada 2006 r.

Autorzy, ale także i krytycy ustawy, otrzymali bardzo czytelną informację świadczącą o istotnym braku w nowo obowiązującej ordynacji, prawdopodobnie o braku zrozumienia sensu grupowania list wyborczych. W wyborach w 2006 r. do rad gmin odnotowano prawie 6% głosów nieważnych, do rad powiatów 8,3%, a do sejmików województw – aż 12,7%. Tak wysoki odsetek głosów nieważnych poddaje w wątpliwość rzetelność wyniku wyborczego i nie można nad takim wydarzeniem spokojnie przejść do porządku dziennego.

Dlatego też, mając na uwadze powyższe, w przedłożeniu proponuje się odstąpienie od prawa do grupowania list i pozostawienie możliwości głosowania na listy wyborcze zgłaszane przez komitety wyborcze indywidualnie bądź w koalicjach wyborczych.

Przedkładana propozycja nie jest objęta regulacjami prawnymi Unii Europejskiej, a także nie spowoduje żadnych dodatkowych kosztów budżetu państwa czy też jednostek samorządów terytorialnych.

Projekt nie został poddany konsultacjom, o których mowa w art. 34 ust. Regulaminu Sejmu, jednak przedkładana propozycja jest zgodna z opiniami i propozycjami zgłaszanymi w 2006 r. przez korporacje samorządowe stanowiące stronę samorządową Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu.

Warszawa, 23 listopada 2007 r.

BAS-WAEM-184/07

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna

w sprawie zgodności z prawem Unii Europejskiej poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Witold Gintowt-Dziewałtowski)

Na podstawie art. 34 ust. 9 uchwały Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 30 lipca 1992 r. – Regulamin Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej (M.P. z 2002 r. Nr 23, poz. 398, ze zmianami) sporządza się następującą opinię:

1. Przedmiot projektu ustawy

Przedstawiony projekt przewiduje zmianę ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1547, ze zmianami). Proponuje się rezygnację z instytucji grupowania list kandydatów w wyborach do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw. Konsekwencją tej zmiany jest również zmiana sposobu ustalania wyników wyborów.

Proponowana ustawa ma wejść w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

2. Stan prawa Unii Europejskiej w materii objętej projektem ustawy

Prawo Unii Europejskiej nie zawiera przepisów regulujących zagadnienia będące przedmiotem projektu ustawy.

3. Analiza przepisów projektu pod kątem ustalonego stanu prawa Unii Europejskiej

Przepisy projektu nie należą do materii regulacji prawa UE.

4. Konkluzja

Przedmiot projektu ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw nie jest objęty zakresem prawa Unii Europejskiej.

Sporządził: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

Deskryptory bazy REX: projekt ustawy, Unia Europejska, ordynacja wyborcza, wybory, samorząd terytorialny, samorząd gminny, samorząd powiatowy, samorząd wojewódzki

Warszawa, 23 listopada 2007 r.

BAS-WAEM-185/07

Pan
Bronisław Komorowski
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Opinia prawna

w sprawie stwierdzenia – w trybie art. 95a ust. 3 Regulaminu Sejmu – czy poselski projekt ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (przedstawiciel wnioskodawców: poseł Witold Gintowt-Dziewałtowski) jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej

Przedstawiony projekt przewiduje zmianę ustawy z dnia 16 lipca 1998 r. – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (Dz. U. z 2003 r. Nr 159, poz. 1547, ze zmianami). Proponuje się rezygnację z instytucji grupowania list kandydatów w wyborach do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw. Konsekwencją tej zmiany jest również zmiana sposobu ustalania wyników wyborów.

Projekt ustawy nie jest objęty prawem Unii Europejskiej.

Projekt ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw **nie jest projektem ustawy wykonującej prawo Unii Europejskiej.**

Sporządził: Zespół Prawa Europejskiego

Akceptował: Dyrektor Biura Analiz Sejmowych

Michał Królikowski

Deskryptory Bazy REX: projekt ustawy, Unia Europejska, ordynacja wyborcza, wybory, samorząd terytorialny, samorząd gminny, samorząd powiatowy, samorząd wojewódzki

KRAJOWA RADA RADCÓW PRAWNYCH

00-478 Warszawa Aleje Ujazdowskie 18 lok. 4
tel./fax 022 - 622.84.28 , 622.84.33 , 622.05.88
e-mail kirp@kirp.pl

L.dz. *235* /2007

Warszawa, dnia 5 grudnia 2007 r.

Szanowny Pan
Lech Czapla
Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

Szanowny Panie Ministrze

W nawiązaniu do przesłanego przy piśmie Nr PS-6/07 z dnia 29 listopada 2007 r. poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Ordynacja wyborcza do rad gmin, rad powiatów i sejmików województw (przedstawiciel wnioskodawców: Witold Gintowt-Dziewałtowski) - uprzejmie zawiadamiam, że Krajowa Rada Radców Prawnych nie zgłasza uwag do tego projektu.

Z wyrazami szacunku

PREZES
KRAJOWEJ RADY RADCÓW PRAWNYCH

Maciej Bobrowicz
Maciej Bobrowicz

WYDZIAŁ PREZYDIALNY

L.dz.
Data wpływu *11.12.2007*